

Miten murre kääntyy yleiskielelle?

Tavoite:

murteisiin tutustuminen

Tarvittavat materiaalit:

vihko ja kirjoitusvälineet

Minkä ikäisille sopii:

alakoulu, yläkoulu

Työtapa: itsenäinen työ /

parityö, oppilaiden esitys

1. Itsenäinen työ

Oppilaat saavat esimerkkitekstin, jonka he joko itsenäisesti tai parityönä kääntävät opettajan valinnan mukaan joko yleiskielelle tai vaikkapa itse käyttämälleen nuorten kielelle.

Teksti:

Virpoi, varpoi

(*Wanhan kansan kirja, Suomalaiset sananparret, Suomalaiset murteet, Suomalaiset arvoitukset, 1985, WSOY, s. 600*)

Kun nyt virpo (virpominen) olj vasta viimo pyhänä, niin mie tuumasin siitä vähänsen kirjuttoo. Vähinhän nää nykyset lapset virpomaa käyvää, voi vielä kuitennii erräitä näkkyy. Virpo on palamusunnuntaina niinkun tietänettäki. Myö lapset sitä vuotimma ku jouluu. Myös teimmä virpovihtoja ja kuukausi ennen virpuu. Ihan kilivalla teimmä, ken ossois kauniimpi tehä. Kun ussimpii lapsii yhteen sattu, laskimma mitä kennii rahojlla ostua, paljonkohan suamma rahua ja mitähön muuta suamma. Ken lupas ostoo ihellee mekko- tai paitavuatteen, ken äitillee huivin, ken mittäi toivo. (Pohjois-Karjala)

2. Oppilaiden esitys

Oppilaat lukevat ääneen omia käännöksiään toisilleen joko pienissä ryhmissä tai koko luokalle. Vertaillaan tekstejä.

- Miten käännökset erosivat toisistaan?
- Mikä oli kääntämisessä helppoa? Mikä vaikeaa?

Jatkotehtävä

Wanhan kansan kirja on aarreaitta murreteksteihin tutustumiselle. Sieltä voi etsiä lisää käännettävää eri murteista ja suomalaisen kielelliseen kansanperinteesseen voi myös tutustua sananlaskuja lukemalla ja arvoituksia arvuuttelemalla.